CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
CENTRUL EVIDENȚĂ, DISPECERAT ȘI ARHIVĂ

LT39 Vol. 4
152/
/2979

STUDII ȘI DOCUMENTE

6

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
CENTRUL DE EVIDENȚĂ DISPECERAT ȘI ARHIVĂ

NU SE SCOATE DIN UNITATE

Exemplar nr. _____

STUDII ȘI DOCUMENTE

Vol. 6

Septembrie 1970

S U M A R

S T U D I I

Colonel LUCIAN MATEESCU
Lt. maj. NICOLAE TOMOȘ
— Cercetător științific — — Aspecte din activitatea serviciilor informative naziste pe teritoriul românesc (Partea II-a) Căi de pătrundere 3

Căpitan VASILE BOBOCESCU
— Cercetător științific — — Unele aspecte privind activitatea organelor de informații și contrainformații române în timpul primului război mondial (1914—1918). (Partea I-a) 16

Lt. col. NICOLAE MIHANU
— Cercetător științific — — Agentura serviciului secret de informații român. (Agentura externă) 43

Maior HORIA BRESTOIU
— Cercetător științific principal — — Cu privire la organizarea activității de căutare a informațiilor în cadrul vechiului aparat de stat. (Partea a II-a 69

C O M U N I C Ă R I

Lt. col. MIHAI FĂTU
— Doctor în istorie — — Pribeagul lui Cuzreanu și apariția lui Horia Sima ca pretendent la șefia Gărzii de Fier 79

Maior GELU URECHE
— Cercetător științific — — Intensificarea activității informative a organelor de ordine și informații în anul 1946 88

Maior ION BĂIANU,
— Doctor în filosofie —
Lt. VITALIAN TOMESCU — Activitatea duşmănoasă desfăşurată de membrii secti interzise „Adventistii reformiști" 134

D O C U M E N T E

1. Ordinul general de informațiuni (pe anul 1944) 139
2. Planul de căutarea informațiilor (pe anul 1945) 144

ASPECTE DIN ACTIVITATEA SERVICIILOR INFORMATIVE NAZISTE PE TERITORIUL ROMÂNESC

(Partea II-a)

— Căi de pătrundere —

Colonel LUCIAN MATEESCU
Lt. maj. NICOLAE TOMOȘ
— Cercetători științifici —

Pătrunderea și dezvoltarea activității informative hitleriste în România a fost un proces treptat, ca urmare atît a condițiilor specifice statului german în perioada interbelică, înainte și după venirea la putere a fascismului, cît și a locului și rolului pe care îl ocupa țara noastră în ansamblul politicii naziste. Dacă în anii premergători instaurării fascismului la putere și a lui Hitler în funcția de cancelar al Germaniei acțiunile de spionaj împotriva României sînt mai puțin numeroase, după această dată și mai ales în preajma și în timpul războiului antisovietic ele sînt deosebit de multiple, angrenînd un număr important de oameni.

Înfrîngerea Germaniei în primul război mondial și existența pe teritoriul său a unor comisii de control antantiste au determinat, în ceea ce privește spionajul, o reducere substanțială a sa, mai ales ca urmare a inexistenței oficiale a unui serviciu specializat de informații statal. **Încetul cu încetul, prin intermediul unor așa-zise „asociații de camarazi" (de fapt nuclee ale militarismului revanșard) și a reprezentanțelor diplomatice germane, se caută crearea unor rețele de spioni în țările din jur,** ce se vor dezvolta și amplifica în anii următori, proces care este în întregime valabil și pentru acțiunile din România.

După cum au stabilit organele contrainformative românești, încă din anul 1926 s-a făcut simțită activitatea unei organizații de spionaj austro-germană care se preocupa de restabilirea legăturilor anterioare și crearea altora noi, cu deosebire în zona balcanică [1]).

---

1) Arhiva C.S.S. dosar nr. 2940, vol. 12, file 96 bis.

Această organizație utilizînd mai ales foști ofițeri superiori în armata germană și austriacă, care ocupau diferite funcții în instituții economice, social-culturale, ori comerciale și care, sub acoperirea menționată, puteau acționa în direcția culegerii de informații și recrutării unor persoane interesante pentru ei. „Sucursale" ale unor asemenea firme au fost identificate și în România, ele fiind semnalate îndeosebi în regiunile cu populație minoritară germană. Un exemplu în acest sens îl constituie casa de import „Berhaus et Comp", din Berlin, care și-a deschis abatoare în o serie de orașe din România, la conducerea cărora se aflau îndeosebi foști ofițeri germani. Sub masca unor așa-zise afaceri comerciale, partea de vest a țării a fost frecvent vizitată de către germani, care, alegîndu-și de obicei un comerț inobil (export de vite, ouă, fructe etc.) aveau posibilitatea să cutreere întreaga Bucovină adunînd informațiile cerute de centrale din Berlin [2]).

În același timp și legația germană din București era preocupată de crearea unor rețele de spionaj în țara noastră, îndeosebi din rîndul celor care aveau mari posibilități de pătrundere în toate domeniile de activitate, unii dintre acești informatori, cum a fost cazul ziaristului Schmerz Ignaz, fiind utilizați „din anul 1926 pînă în August 1944" [3]). Socotim util să prezentăm în cîteva cuvinte activitatea acestuia în slujba spionajului german — și după cum vom vedea — și a celui englez, francez, american și olandez, fără a se ști să colaborase periodic și cu agenți ai serviciului de spionaj cehoslovac. Recrutat în anul 1926 de către consilierul de legație Kircholtes, acesta și-a creat la rîndul său o largă rețea de informatori îndeosebi din rîndul unor ziariști de la „Dimineața", „Adevărul", „Independence Roumaine", sau „Lupta", reprezentanți comerciali ai unor firme ca „Wolff", „Bancara", „Pelikan" (cerneală) etc., culegînd informații și prin exploatarea în orb a unor persoane cu care venea în contact prin intermediul profesiei sale de ziarist. „Activitatea mea de spionaj a cuprins toate sectoarele și domeniile — recunoaște cel în cauză. Domeniul economic : industria grea, industria ușoară, industria extractivă, în special petrolul ; Comerț : import-export ; Agricultura : producția la hectar, calitatea, necesarul de mașini agricole ; Bancare : importul de capital străin în România ; Valutare : situația leului și cursul de schimb, acoperirea ; Culturale : școli germane, cursurile universitare la Sibiu ,raportul procentual de alfabetizare și culturalizare ; Sociale : problema țărănească, problema muncitorească, sindicatele" [4]).

Ținînd legătura cu cel care l-a recrutat sau cu alți membrii ai legației (într-o anumită perioadă chiar cu ministrul Fabricius) Schmerz primea instrucțiuni cu privire la problemele ce trebuiau să le urmărească, aspectele cele mai importante de semnalat, iar ulterior a primit sarcina

[2]) Idem ,fila 80.
[3]) Arhiva C.S.S., F.A., dosar nr. 1282, vol. fila 5.
[4]) Idem, fil. 6—7.

specială să intre ca salariat la Centrala evreilor pentru a putea informa pe hitleriști despre problemele ivite în acest sector [5]).

În cursul anilor 1926—1933, deci de la începutul activității sale informative și până la instaurarea fascismului la conducerea statului german, Schmerz a furnizat informații despre necesarul de materiale pentru C.F.R., ofertele făcute, recolta din 1926, împrumutul preconizat de către partidul național-țărănesc, unele contradicții între țările ce formaseră „Mica Înțelegere" (Cehoslovacia, România, Iugoslavia), necesitățile de import pentru anul 1929, reacția personalităților politice românești la instaurarea lui Hitler în fruntea Germaniei [6]) etc., etc., prejudiciul adus statului român în urma furnizării acestor date fiind evident. După 1933 când legația germană își va schimba orientarea politică în direcția nazismului, activitatea acestuia va fi și mai largă și mai dăunătoare.

Profilul moral al lui Schmerz este subliniat de el însuși. În declarația dată în anchetă acesta răspundea : „Am făcut spionaj numai pentru a câștiga bani mulți fără a presta o muncă mai grea. În afară de aceasta nici un alt sentiment nu m-a determinat să fac spionaj" [7]). Este o autocaracterizare succintă, dar definitorie. De altfel, trebuie să facem o remarcă : cu toată propaganda antisemită hitleristă, Schmerz, evreu de naționalitate, va fi utilizat încă frecvent, până la 23 August 1944. Numai că cei în legătura cărora se afla au scăpat din vedere un mic amănunt : acela de a verifica sinceritatea informatorului. Fire avidă de câștig ușor, acesta vindea aceleași informații și altor servicii de spionaj. „Am (mai) avut legături de spionaj după cum urmează — relata el :

Spionaj englez :

— Gibson, legătură din anul 1927
— Lowell, legătură din anul 1936
— Mac Laren, legătură din anul 1939.

Spionaj american :

— Kovaci, legătură din anul 1928
— Stefan Gardony, din anul 1937
— Iahn, legătură din anul 1939 (martie-sept.)
— Williams, legătură din anul 1939.

Spionaj francez :

— Frunk Cahen, legătură 1938—1940
— Hermann, legătură 1938—1940
— Riefel, legătură 1938—1940.

De asemenea, am predat și primit informații de la Breil și Kabanek, fără a ști însă pentru care serviciu de spionaj lucrau ei" [8]).

---

[5]) Idem, fila 7.
[6]) Idem, ff. 67—69.
[7]) Idem, fila 124.
[8]) Idem, fila 8—9.

Am insistat cercetat mai mult asupra acestui caz nu pentru că ar fi fost un „super-spion" în ansamblul spionajului german, ci pentru acele aspecte care ridică unele probleme valabile permanent în ceea ce privește munca cu informatorul, mai ales atunci cînd acesta colaborează în virtutea unor interese materiale : verificarea sa permanentă, cunoașterea sinceității sau nesinceității sale. Din acest punct de vedere este demn de remarcat că încă din anul 1927 și pînă în 1940, Schmertz a furnizat aceleași informații atît stăpînilor săi hitleriști, cît și spionajului american și englez. Numai după dizolvarea reprezentanțelor diplomatice americane și engleze, informatorul a fost „cinstit" cu primii săi recrutori și aceasta doar pentru motivul că nu mai avea cui să vîndă informațiile.

Activitatea informativă desfășurată sub masca diplomației se va accentua în anii ce au urmat, legația germană din București devenind un adevărat centru de spionaj, acesta fiind de fapt rolul său principal. În intențiile autorilor urmează ca **activitatea informativă a legației germane**, mai ales în epoca sa nazistă, să fie analizată într-un studiu separat. Pentru moment **subliniem doar faptul că ea a reprezentat una din căile prin care spionajul hitlerist s-a infiltrat în România, fiind într-un anumit sens deschizătoare de drum, mijlocul prin care spionajul s-a infiltrat atunci cînd încă Germania nu dispunea de organe oficiale de informații.** Încă de la începutul deceniului patru în cadrul legației germane activau persoane cunoscute pentru activitatea lor de spionaj, ajungînd ca mai tîrziu să întîlnim în cadrul ei un „atașat special de poliție", post nemaiînființat în schemele de funcționare ale unei misiuni diplomatice, iar din anul 1941 să existe și un împuternicit special al lui A. Eichmann, însărcinat cu rezolvarea „problemei evreești" în România. Ce legătură aveau aceștia cu activitatea diplomatică probabil că nici hitleriștii nu ar fi putut preciza.

Pentru perioada de început a hitlerismului este simptomatic faptul că în rîndul personalului diplomatic german se număra și cunoscutul R. Adelmann, care ocupa funcția de consilier de legație. În activitatea pe care legal o desfășura, acesta se străduia să demonstreze că „pentru România strîngerea raporturilor comerciale (cu Germania — n.n.) prezintă mari avantagii"[9]), tinca conferințe culturale și științifice, pozînd într-un om preocupat de lărgirea relațiilor româno-germane. Cîndătenia acestui diplomat consta doar în faptul că în anii 1917—1918 a mai activat în România, dar în calitate de șef al poliției secrete germane din Bucureștiul ocupat, remarcîndu-se prin grosolănia și duritatea sa. Cîndatul diplomat a avut însă de înfruntat opoziția unor personalități politice românești ce se situau pe poziții patriotice și îndeosebi a marelui savant Nicolae Iorga. Considerăm interesant pentru aparatul nostru să relatăm despre reacția lui N. Iorga, atunci cînd la sfîrșitul anului 1936, diplomatul — fost șef de poliție secretă — planifica să susțină în sala Dalles o conferință despre muzica germană.

[9]) Arhiva C.S.S., F.D. dosar nr. 68 204, vol. I, fila 325

Într-o asemenea eventualitate, în care diplomatul fost călău al populației bucureștene urma să vorbească în public, Nicolae Iorga a amenințat guvernul că „dacă totuși contrar opunerii sale această conferință se va ține, dînsul (Iorga) îl va îndemna pe studenți să devasteze sala Dalles, dînd drumul în același timp în „Neamul Românesc" (ziarul lui Iorga — n.n.) și unui fulminant articol în această chestiune" [9].

Pus în fața poziției hotărîte a savantului, pentru a nu provoca un conflict cu legația germană, guvernul român a luat măsuri pentru ca... în seara respectivă să se declanșeze o avarie a instalației electrice din sală, conferința, evident, nepuțind avea loc [11]. Dincolo de acest aspect oarecum amuzant prin modul de rezolvare, **reținem prezența în cadrul reprezentanței diplomatice germane a unor persoane familiarizate cu activitatea secretă, care vor deveni din ce în ce mai numeroase, ajungînd în final ca marea majoritate a personalului să fie angrenată într-o intensă activitate de spionaj, aici avîndu-și reprezentanții atît Gestapoul și Abwehrul, cît și serviciile de resort ale Ministerului Propagandei, Ministerului Economiei și N.S.D.A.P.** (Partidul nazist).

Subliniam la începutul studiului nostru că încă din anul 1929 s-a creat o organizație de spionaj austro-germană ce utiliza mai ales foști ofițeri, încadrați în diverse activități cu caracter economic-comercial. O privire de ansamblu asupra modalității de pătrundere a spionajului hitlerist în România și de extindere a sa, ne permite să afirmăm fără teamă de greșeală că **mijlocul principal, calea cea mai des uzitată pentru pătrunderea cadrelor și agenților în țara noastră a fost tocmai aceasta, a unor întreprinderi și reprezentanțe comerciale, sub acoperirea de „tehnicieni", „specialiști", frecvente fiind cazurile în care firme întregi nu erau altceva decît agenții camuflate de spionaj.**

Referindu-ne numai la perioada hitleristă, vom sublinia faptul că încă din anul 1933 Poliția secretă de stat germană și-a trimis în România doi reprezentanți sub acoperirea unor oameni de afaceri, aceștia deschizîndu-și birourile pe Calea Victoriei. Pe firmele lor scria că unul se ocupă cu comerțul cu vin, iar celălalt de importul și vînzarea articolelor electrice și aparatelor de radio. Cei doi salariați ai Gestapoului își creează rapid o agentură destul de extinsă mai ales din rîndul elementelor parazitare și fripturiste, trimițînd la Berlin rapoarte cu privire la situația din România [12]. O altă uficină de spionaj a constituit-o reprezentanța pentru România a societății „Auskunftei W. Schimelpflug G.m.b.H. din Leipzig — condusă de către inginerul Constantin Filipescu. După cum au stabilit organele românești, societatea din Leipzig avea legături deosebit de strînse cu statul major german, iar reprezentanța ei din București nu era altceva decît un birou de spionaj în favoarea Germaniei.

Însăși antecedentele acestei reprezentanțe erau în măsură să atragă

[9] I d e m, vol. 2, f. 43.
[10] I d e m, vol. 1, fila 416.
[11] Arhiva C.S.S. F.O. dos. nr. 39 300, vol. I, f.f. 287—288.

atenția asupra sa. Înființată la începutul secolului nostru ea era condusă de un oarecare Adler, utilizînd personal specializat în Germania. Organele contrainformative românești au stabilit că de fapt misiunea acestui Adler este nu de director de reprezentanță, ci de spion, motiv pentru care la intrarea României în război a închis reprezentanța și l-a condamnat la moarte în contumacie pe șeful ei, întrucît acesta reușise să fugă din țară înainte de a fi fost arestat. Reprezentanța a rămas închisă pînă la sfîrșitul anului 1929 cînd a fost reactivizată de Constantin Filipescu, care absolvise recent o școală informativă de doi ani în centrala din Leipzig, cu specialitatea pentru România. Acest birou de informații comerciale cu sediul în București și-a creat în principalele orașe din țară subreprezentanțe, prin intermediul cărora obținea date dintre cele mai importante. Biroul lui Filipescu a întocmit zeci de mii de fișe individuale ale unor persoane ce interesau centrala, realiza chestionare cu privire la obiective industriale majore, ce cuprindeau : capitalul și componența consiliului de administrație, legăturile politice și bancare, forța motrice, numărul lucrătorilor, mașini, producție, materii prime etc., arătînd o predilecție deosebită pentru întreprinderile ce efectuau comenzi militare, astfel că prin ei „toată industria noastră de armament din toate domeniile a fost sistematic spionată prin rapoarte periodice, cu situația cu aproximație la zi" [12] — după cum sublinia un raport din 1939 al Secției a II-a M. ST. M.

În rîndul rezidențelor de spionaj camuflate ca filiale ale unor firme comerciale ori industriale se numără și societatea „Trei inele", „reprezentanța" a firmei Krupp din Essen. După cum declară Th. Rozin, unul din conducătorii acesteia, ea a trecut la activitate informativă în favoarea hitleriștilor „din ordinul lui von Rausendorff, reprezentantul firmei Krupp din Essen, însărcinat cu organizarea reprezentanțelor externe" [13]. Această rezidență ce a activat pînă în aprilie 1944, culegea informații din domeniul industrial, economic și politic, avînd în frunte pe Rudolf Grigorovitz, Fridrich Nahrgang, Hans Götz și Th. Rozin [14].

Ce activitate informativă a desfășurat această agentură putem aprecia dacă facem o scurtă trecere în revistă a agenților ce se aflau în legătura celor patru menționați mai sus. Printre aceștia se aflau : Șerban Flondor, ginerele lui Barbu Știrbei, H. Hans, director general la „Malaxa", inginerii Brukner și Toostius de la firma „Astra Română" și respectiv „Româno-Americană", ing. Schileru de la firma „Petroșani", ing. Paul Dossescu de la „Astra vagoane", ing. Florescu de la I.A.R. Brașov, ing. Crăciun de la uzinele „Voința" Brașov, generalii Scarlat Șpacu, Ștefan Demetrescu, Vasile Negrei, Bungescu Ion și Gh. Rozin. Informațiile obținute erau centralizate sub formă de rapoarte scrise de către Hans Götz și apoi, prin intermediul consilierului legației germane Kraft, erau trimise la Berlin [15].

[12] Arhiva C.S.S., D.S., dosar nr. 2946, vol. 9, f. 213 și urm.
[13] Arhiva C.S.S., F.A. dosar nr. 26 000, vol. 1, fila 284.
[14] Ibidem.
[15] Ibidem, ff. 282—283.

„Hansa Danubiana", care era înregistrată ca societate de comercializare a fructelor și legumelor, avea ca misiune principală „recrutarea de agenți politici în România, controlul poliției asupra pașaportarilor și minoritarilor germani și studiul vieții politice românești" [17]. Pentru a înlătura unele eventuale suspiciuni, în consiliul de administrație, alături de spioni germani Paul König, Horst Fister, Emil Engelhiter etc., au fost introduși și câțiva români cunoscuți pentru simpatiile lor pronaziste, de genul lui Alexandru Tătărăscu, care au primit gratuit pachete de acțiuni de câte 100 000—300 000 lei [18].

Nu intră în limitele prezentului studiu analiza tuturor „societăților" sau „reprezentanțelor comerciale" care nu au fost decît niște acoperiri pentru activitatea de spionaj, utilizarea acestora ca acoperire pentru culegerea de informații formînd obiectul unui studiu ulterior. Pentru că în această categorie intră și practicarea spionajului sub acoperirea de „voiajori comerciali", prezentăm cîteva extrase dintr-o notă a Serviciului Secret din 7 aprilie 1937: „Legația germană din București și centrul hitlerist de aici au fost înștiințate confidențial că peste cîteva zile vor intra în România, venind din Turcia trei agenți ai Gestapoului ce sînt în misiune secretă... numele lor, cu cari călătoresc, sînt: Rud Kessler, Hans Grüber și Fr. Mark, toți trei „voiajori comerciali"... Acești trei agenți secreți fac parte dintr-o secțiune a Gestapoului care se ocupă cu spionajul împotriva U.R.S.S." [19].

Uneori hitleriștii au folosit firmele comerciale pentru ca prin intermediul lor să achiziționeze pentru armata germană din România diferite produse și materii prime peste cantitățile stabilite de comun acord cu statul român. Așa de exemplu, prin intermediul lui Carol Schnick, angrenat de altfel și în culegerea de informații, Misiunea militară germană a achiziționat numai la sfîrșitul anului 1940 produse în valoare de peste 100 000 000 lei; îndeosebi din cele pe care și România le importa din străinătate: cafea, cacao, lămîi, portocale, stafide etc. [20]. Iată în felul acesta o împletire a spionajului cu specula și contrabanda, care dealtfel se potriveau de minune cu concepțiile morale ale hitlerismului.

Spionajul hitlerist s-a infiltrat și acționat în România și prin organizațiile fasciste „Garda de Fier" și secția N.S.D.A.P. din România, care au reprezentat o adevărată coloană a V-a a fascismului în România. Sintetizînd esența legionarismului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., sublinia: „Mișcarea legionară, agentura hitlerismului, aservită în întregime imperialismului german, a dus o politică profund antinațională, prejudiciind grav interesele poporului român. În cîrdășie cu reprezentanții burgheziei monopoliste, ea a trădat interesele poporului,

[17] Arhiva C.S.S., D.S., dosar nr. 2946, fila 211.
[18] I b i d e m, C.S.S., F.O., dosar nr. 88 294, vol. 19, fila 39.
[19] Arhiva C.S.S., F.O., dosar nr. 88 294, vol. 19, fila 39.
[20] Arhiva C.S.S., F.O., dosar nr. 12 336, vol. 5, fila 90 și urm.

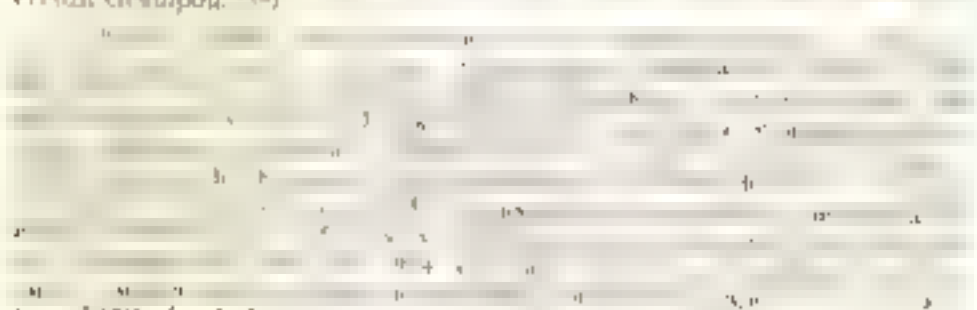

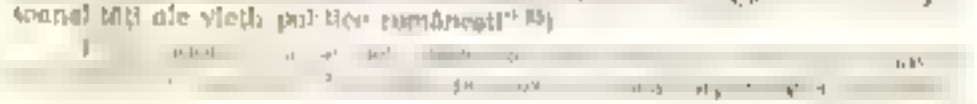

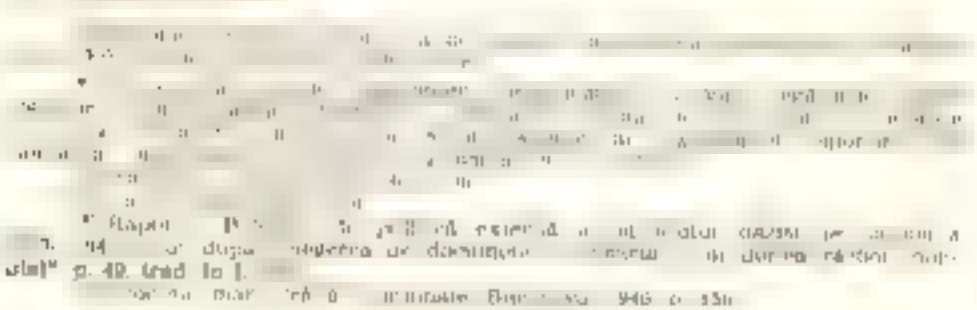

neagră, fațada blazonului legionar.

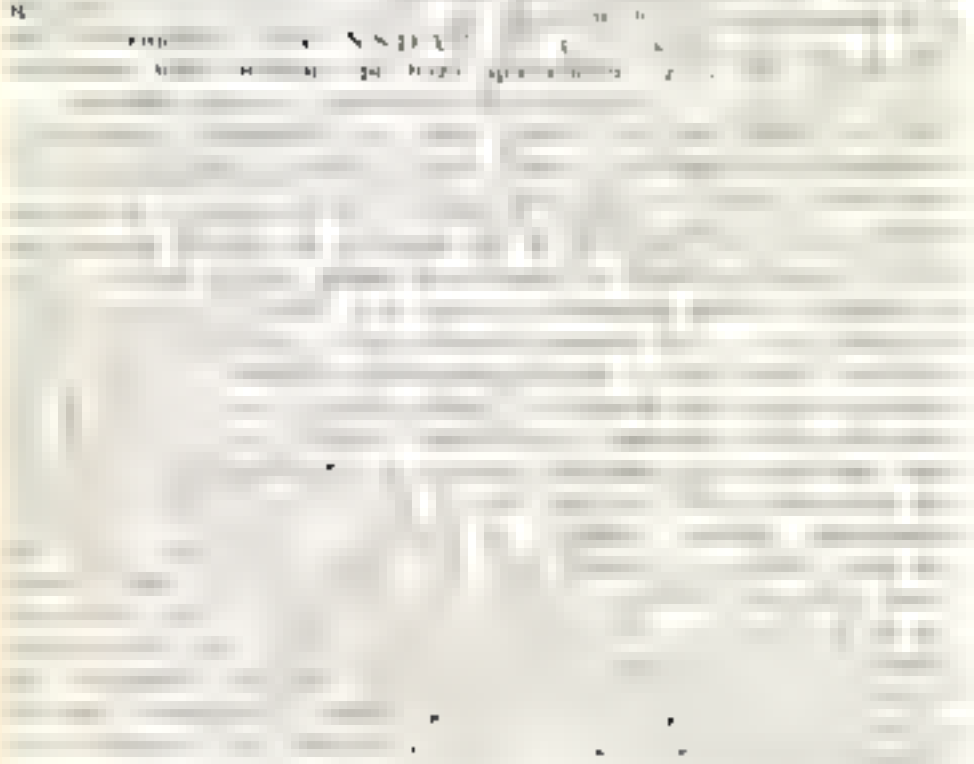

ga CNSAS, F.O., dosar nr. 48 294, vol. 24, fila 264
m, vol. 2, fila 40.
m, vol. 11, fila 5.

Textul Comentariului Exterior

[1] Idem, vol. 2, fila 43

[2] Idem, fila 46.

[illegible]

În tract trece nucleul a arnăut român

[illegible]

produselor de petrol.[1]

[illegible]

materialului obținut pe această cale

[illegible]

al materialelor obținute prin ele

[illegible]

[1] Ib. idem
[2] Arhiva [illegible] F.O., dosar nr. 9.968, vol. 2, filă 4 și urm.

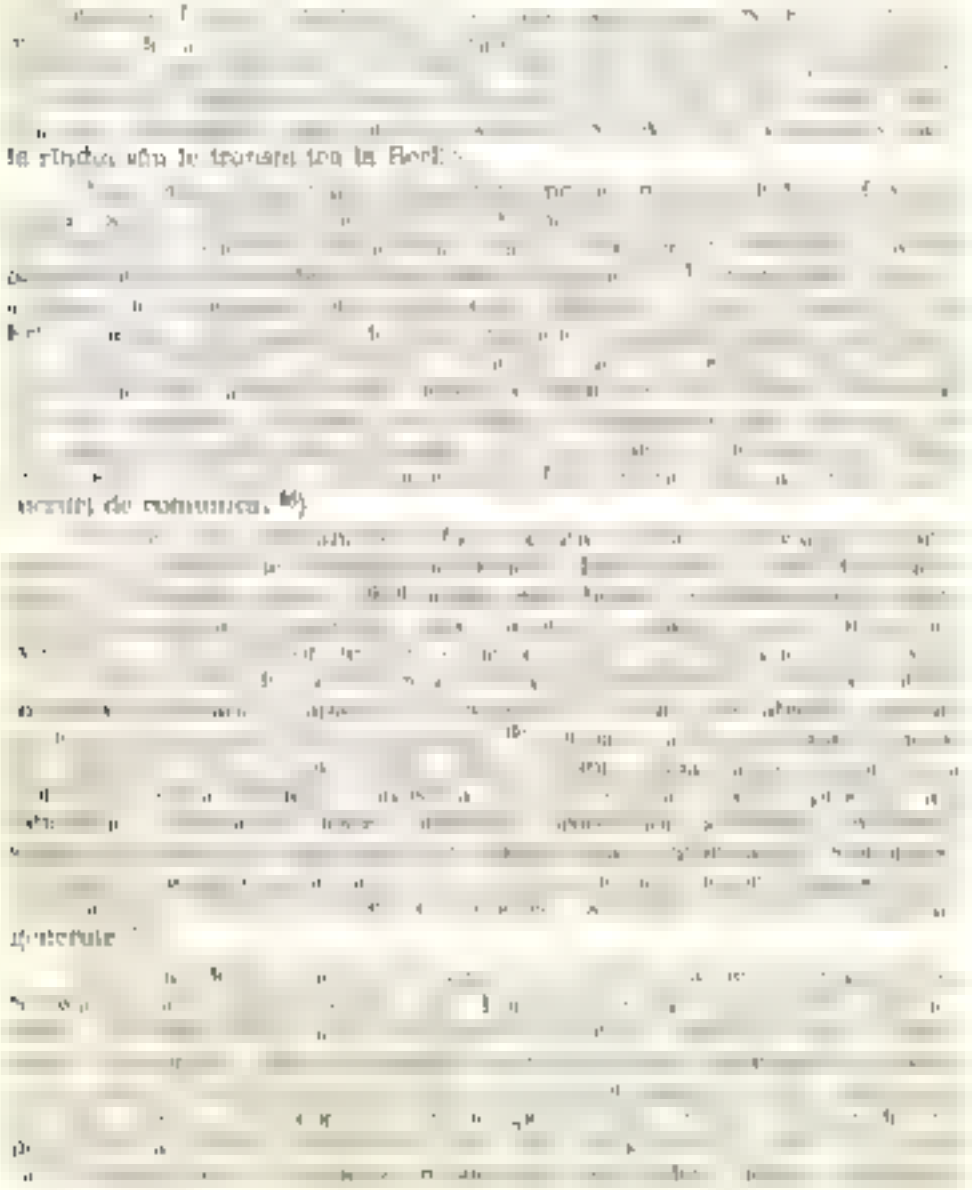

apei decorate pentru spionaj

[40] Idem, fig. 8
[41] Idem, fig. 10.
[42] Arhiva C.S.S. F.O. dosar nr. 18 ... 13, vol. 1, fila 19

locotenent colonelul Ionescu Micandru.

agenți cu indicativul

să fi făcut de Abwehr

[5] Biblioteca C.S.S., D.j.—90, p. 10
[6] Idem, file 9
[7] Arhiva C.S.S., F.A., dosar nr.

[illegible] „culturale" germane din [illegible]. Între ele [illegible] din care făcea parte și [illegible] Carmelia Iberg, pe care [illegible] diplomatice [illegible] Germane naționale de [illegible] Horia Sima, [illegible]

[illegible] diversitate prin posibilitatea de a oferea acces [illegible] în România și în aproape toate sectoarele de activitate a unui mare număr de agenți bine [illegible] au subminat activitatea de rezistență a țării [illegible]

[illegible]

[illegible] Arhiva C.S.S. F.O. dosar nr. 68 300, vol. 9, fila 4

Unele aspecte privind activitatea organelor de informații și contrainformații române în timpul primului război mondial (1914–1918)

Partea I-a

Cpt. VASILE BUDUCESCU
cercetător științific

[illegible] mondial.

[illegible]

ale celor două părți [illegible]

a (arisă — periclitau însăși ființa națională
a poporului român

mărul de stat național unitar [1].

al „unirea" [2].

unat în Bucovina [3].

Vol. I, Ediția Ed. Pol. 1969 p. ...

diplomat de [illegible]
[illegible] nu poate fi mare fără jertfă"[1]. (subl. ns.).

* * *

ACTIVITATEA ORGANELOR INFORMATIVE ȘI CONTRA INFORMATIVE ROMÂNE ÎN ANII RĂZBOIULUI (1941-1945)

Serviciile de spionaj germane și unele organe românești de contrainformații activitatea împotriva României

[illegible]

patie vădită față de Serbia[6])

de partea lor

mai puțin contra pe el

ruptură 1918—1947. Bue[1]238, p. 9

[illegible]

si Ministerul de externe

[illegible] un) or supraveghiat de in-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et bertifi Andreasalis.

au fost

maiuni.

+ Mussolini

nă au.

[1] Erich O. Falkenhayn, op. cit., p. 10.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

București

a fermeze pe nume Jannette Amschel și mai

alți.[20]

formative românești [21], ca atenți asupriți

limbă pe funcționari și pe călători

aceste fortificații

e David Pop

pe atît e Bolta tacîuru și viclean...

cuvînt prielnic său.

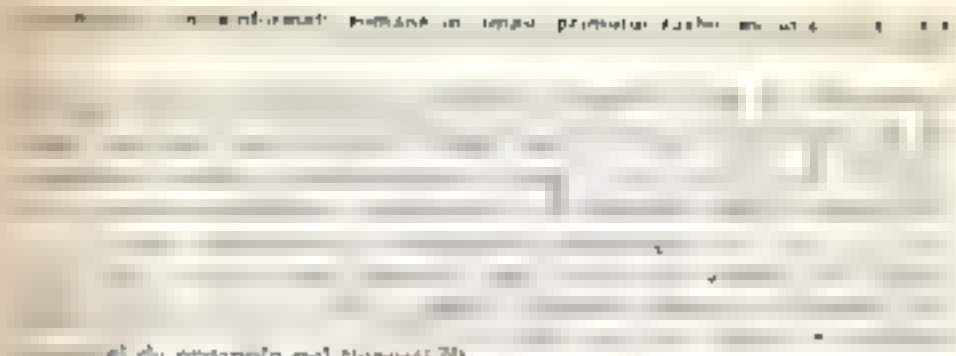

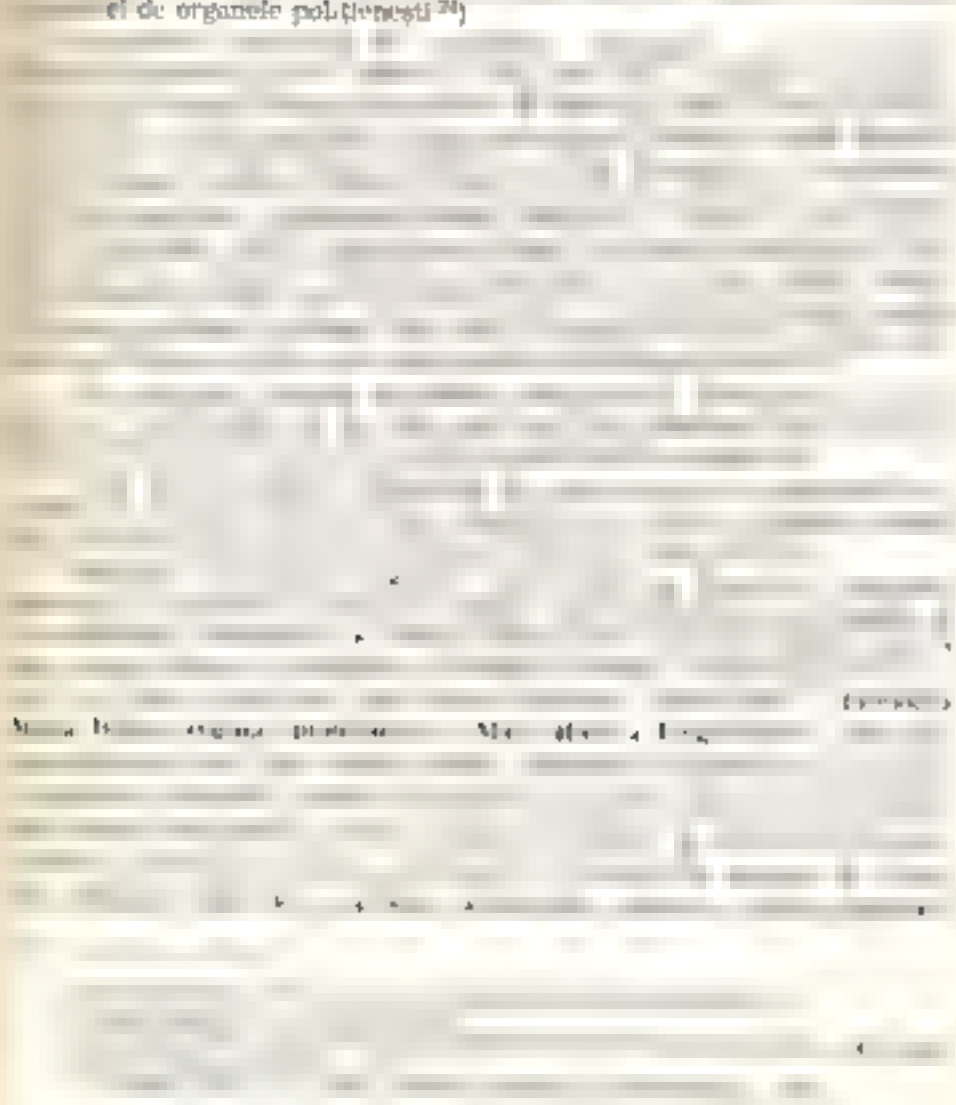

condamnat la moarte prin spânzurare

damnarea la moarte a primit-o zicând.

[illegible]

tarea cetății de pretore către împărat.

spăi

tump de trei multi ani

[illegible]

[illegible]
[illegible] Arhiva C.S.S. F.C. din an 20[illegible], vol. 1, anexata M. Mercuri [illegible] 5/0

[illegible]

[illegible] înregistrat în localitatea indicată.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

rele Stat Major al armatei conform

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Stat Major în anul neutralității Românie

primar al Capitalei.

Rembaick, vol. I Bruc., 1931 p. 38)
[1] Ibidem

bulgar și turc.

[1] Eugen Cristescu, op. cit. fila 3

[2] „Ordinea" nr. 180, din 2 iulie 1930.

In an ni

appointed, organized the si

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Alexandru Ma[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

și dorită în rândul populației [illegible].

[illegible]

clarurea mobilizării generale

[illegible]

central cât și la nivelul județelor

[illegible]

plinirea misiunilor pe timp de război.

[illegible] 557 558

Antaplan

ale maselor populare

AGENTURA SERVICIULUI SECRET DE INFORMAȚII ROMÂN*)

b) Agentura externă

de Lt. col. MIHAI NICULAE
— corespondent pe țară —

[illegible] [illegible] [illegible] [

Ilie romîne de peste granițe

...ivea de ajutori de acest,
etc. Aceștia vin mai cele

...ți, al partidelor politice și al persoanelor...

...rezultat să se ia măsurile ce se impun...

...(în Spania, Portugalia, America etc.).

...e în, fila nr.
...p C.S.S., F. A. nr. 20 054, vol. 13, filele 270—290.

de către agenții recrutori

Serviciului Secret de Informații Român)

five «conforme» sau de altă natură.

*) Vezi volumul pe CD „Studii și Documente"
Arhiva CSS, dosar F A nr 20 004, vol. 1, fila 30.
„Spioana"

rounds cu agenții erau periodici.

[illegible]

[illegible] DOCUMENTO [illegible] [illegible] SECRETO [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

să se restituească în parâ

[illegible] de ani [illegible] ne fami ca" [illegible].

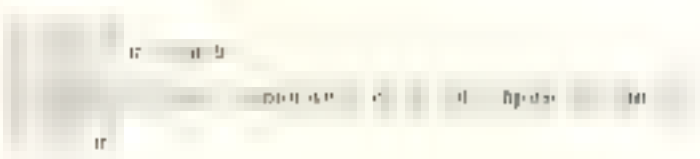

Un'azienda agricola

Una gestione sostenibile

Una politica di investimenti a lungo termine

[illegible]

erau cei mai indicați

[illegible]

intuși succesul misiuni încredințate

[illegible]

[illegible]

[illegible]

mai zdrobitoare piese probatorii.

Imediat după întoarcere, agenții erau

formații adverse

[illegible]

sucrau direct

[illegible]

cu domnii Marinov"

pentru serviciile aduse tot numai de ei

[illegible] condiția de trădător și colaborator" [29]

[illegible] numele conspirat v „Doctorul K"

[illegible] minun lui Moruzov" [30].

[illegible] marul război mondial

[illegible] m, vol. 21, fila 88 [illegible]
21, fila 68.
[illegible] C.S.S. dosar P.A. nr. 20 959, vol. 21, fila [illegible]

cu Moruzov"[35]

[35] Ibidem, file 181.
[36] Arhiva C.S.S., dosar F.A. nr. 20 964, vol. 21, file 181

[illegible]

personal.

[illegible]

și în urmă

[illegible]

Prunță, fiul-o problemă personală.

[illegible]

dem
Arhiva C.S.S. dosar P.A. nr. 20 054, vol. 13, f.f. 261-262

[illegible]

și a unor conducători militari ai timpului.

[illegible]

[illegible]

[illegible] Libertatea, vol. 31, fila 148.

[illegible]

Arhiva C.S.S., dosar P.A. nr. 17474, vol. 1, fila 21 (verso).

de interceptare spionajului englez

mentă către guvernul republican spaniol

a) Asn ra C.S.S. doter F.A. nr 17474, vol. 1, fla 41 (verso)

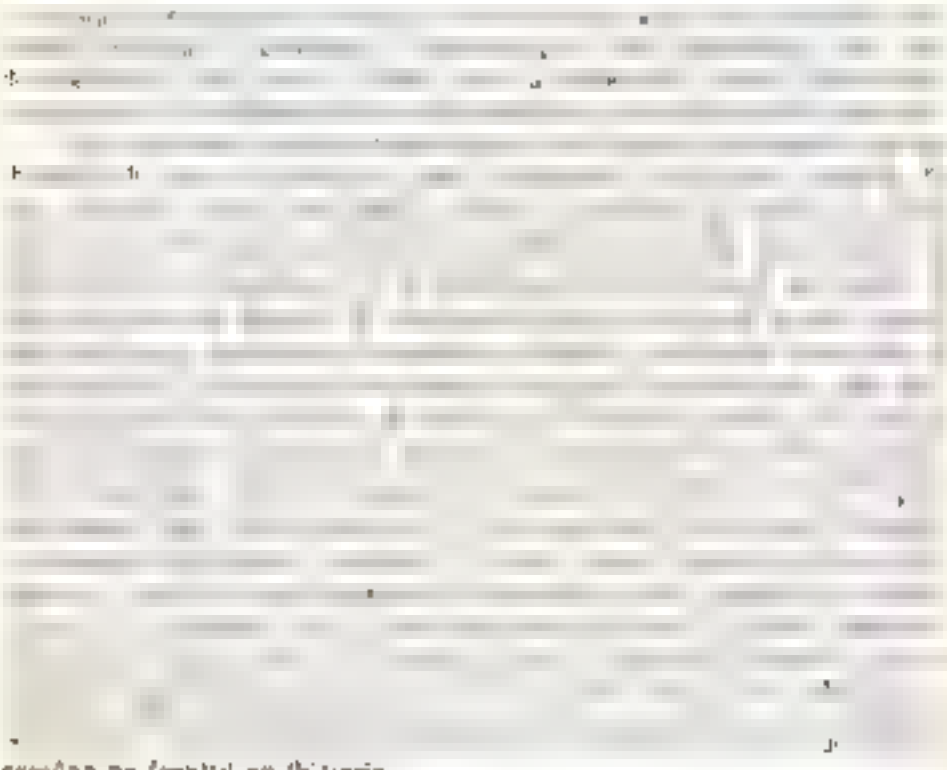

romîne pe frontul arhiteris

în luptă pe parcursul colaborări.

[illegible] să devină apți, să ducă la îndeplinire misiunile ce li se încredințau.

[illegible] pe plan extern, între-a

[illegible]

Va urma

› Cumpărarea agenților informativi, sistemele de legătură și remunerarea acestora.

Cu privire la organizarea activității de căutare a informațiilor în cadrul vechiului aparat de stat

(Partea a II-a)

Maior ION(UȚA) PRESTOIU,
cercetător științific principal

[illegible] cele comune idei despre de relevat.

*
* *

Cum se pune [illegible] în cadrul [illegible] în [illegible] ?

[illegible]

*) Publicată în vol. I de „Studii și Documente"

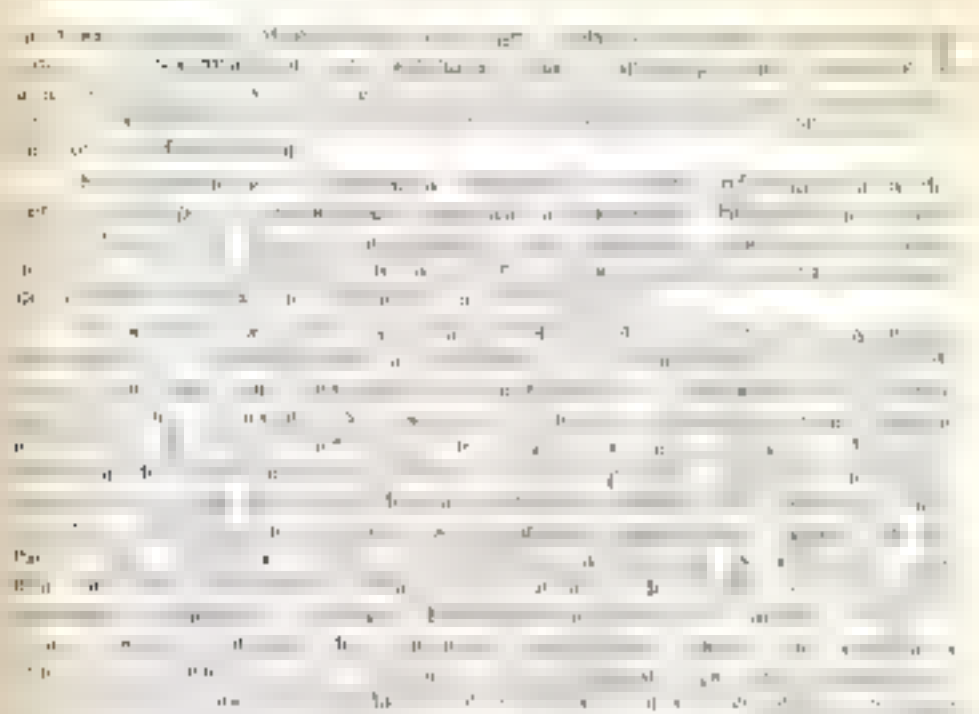

Alexandri, directi vitor nevemure

văzute în planul general.

a sectora, pe baza unor anumite criterii

mai importante de căutare a informațiilor

[illegible]

[illegible]

[illegible]

pian ne e ortodoxie adoptam o anumită expresie și culoare proprie diferă
e ale plan [illegible] pe [illegible] o specifică locală într-un
mod original, lipsit de rigiditate

În prezentarea acestui plan ne am oprit asupra deosebirii ori
de obiecte pe care le-am întâlnit într-un anumit fel de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

cu numele și adresele lor din București

a ministrului Gheorghiu-Dej [1].

în potențialul informativ corespunzător

valoare mai

[1] Ibidem.
[2] Ibidem

al „cooperării

[illegible]

Încărcat cu 60 vagoane amestec marin)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

anterioare

organ al
general de Informaţiuni, chiar

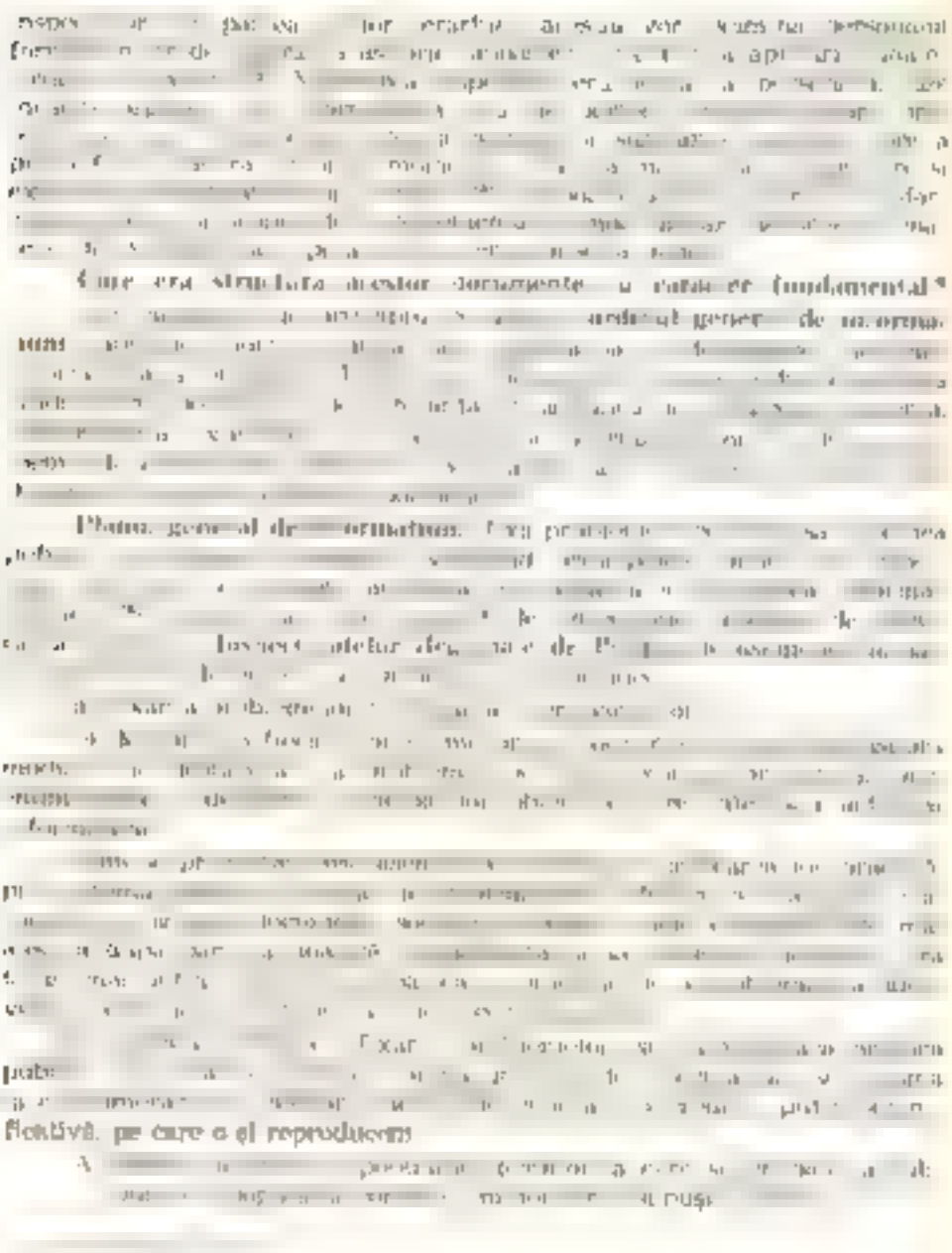

B. [illegible] (evidențe, [illegible] ideologice, [illegible] ostile, [illegible] evidențe, secte religioase etc.).

C. Activitatea foștilor partide politice

E. Informațiuni din țări străine

F. Presa

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] a Grupul Etnic German era o confirmare clară de poziție [illegible] a raporturilor de subordonare față de Germania nazistă, o demonstrare evidentă a inexistenței [illegible] [illegible] [illegible]

rolul legionar, mereu activ și tenace

[illegible]) Ibidem, fila 118

[illegible]

nă fără rezultate deosebite.

[illegible]

lipsite de interes.

[illegible]

informații.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

PRĂBUȘIREA LUI CODREANU ȘI APARIȚIA LUI HORIA SIMA CA PRETENDENT LA ȘEFIA GĂRZII DE FIER

Lt.-col. M. RAI FAT.
— Doctor în istorie —

A[illegible] a 21 decembrie 1937 au adus [illegible] pa[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible]

căpetenile legionare.

[illegible]

să

[illegible]

cu asemenea [illegible]"

[illegible]

5) Loc. cit., fila 00178

Mircea Cristea

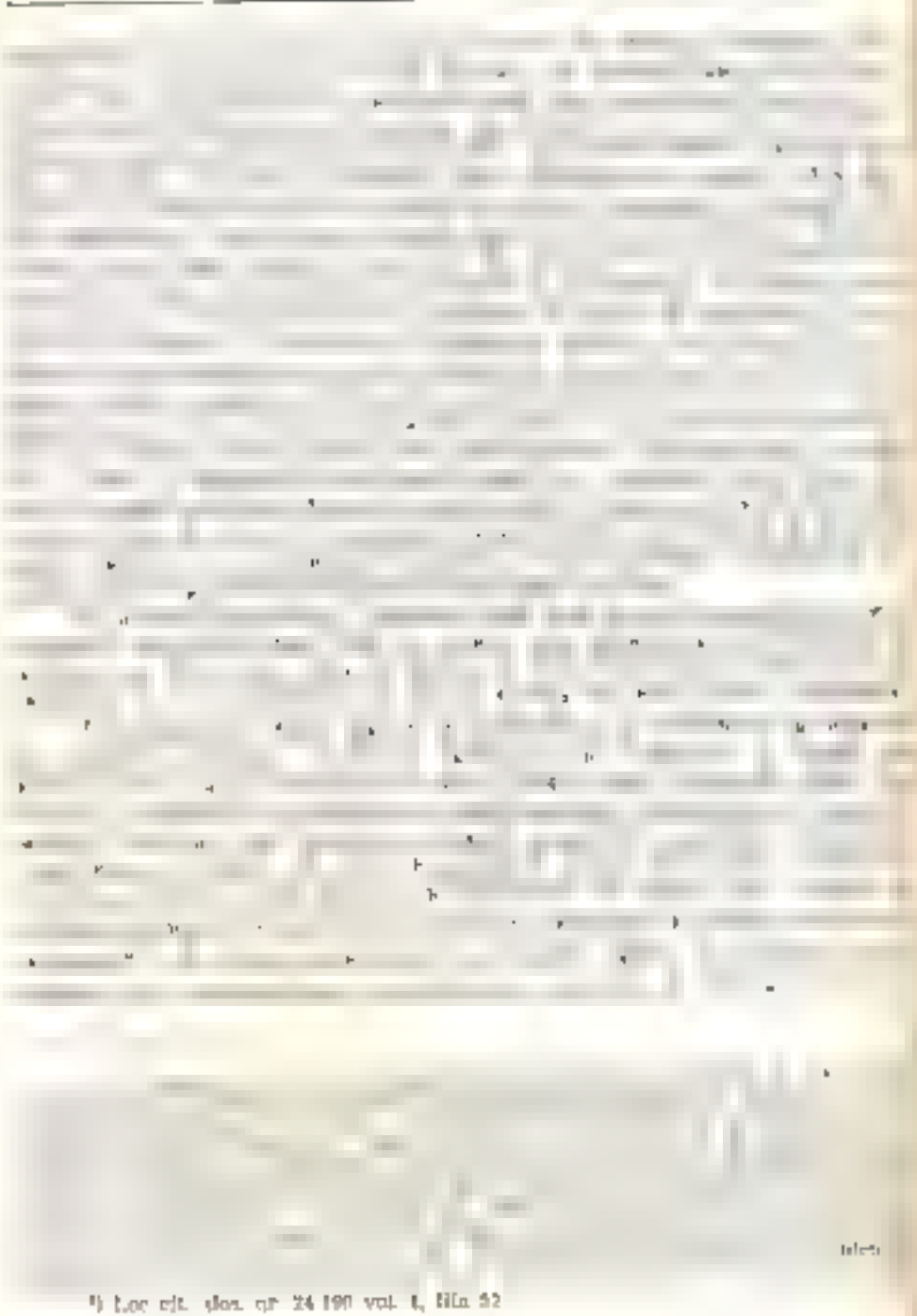

*) Loc cit. also op 24 190 vol. 4, Bln 82

[illegible] de stat și a folosit în [illegible] facilitățile arhivelor Românei.

[illegible]

---

1) Loc. cit. dos. nr. 110 237 vol. 3, f. 101
2) f. d. e. m. f. 103.
3) d. e. m.

auxim si noi de Eapte bune, de

[illegible]

[illegible] spunea „Acum s-al ce câștă [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

[illegible] [illegible] [illegible] [

[1]) „Semnal" din 29 mai 1938, articolul „Către ani"

[illegible]

[illegible]

[illegible]

poporului român"

națiunea română în fața catastrofei

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Codreanu, părăsindu-i

de n «așitate, este atestat și de faptul
ca, „condițiune eliberării să fie de așa

altar apropiați ai lui, ci ca

[5]) Loc. cit., doc. 23 333, vol. I f. -
[6]) I b i d e m
[7]) I b i d e m, f. 89

[illegible] scrupule... amoral, obsedat de idei fixe..."[24].

[illegible] pectiv până în anul 1940

[24] Loc. cit. dosar 21 333, vol. VII, fila [illegible]
[25] Loc. cit. dosar 25 333, vol. V, f. fila 89

g] In personam suits

pt. [Captain]

Folio de Cadrinho

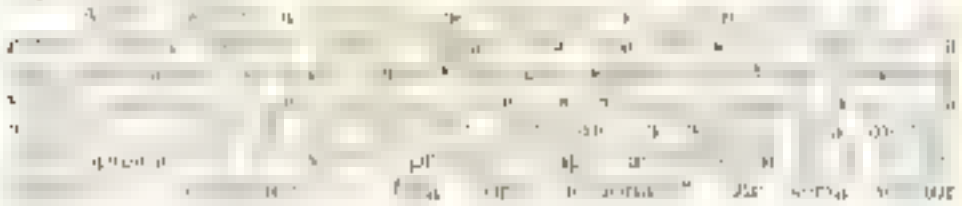

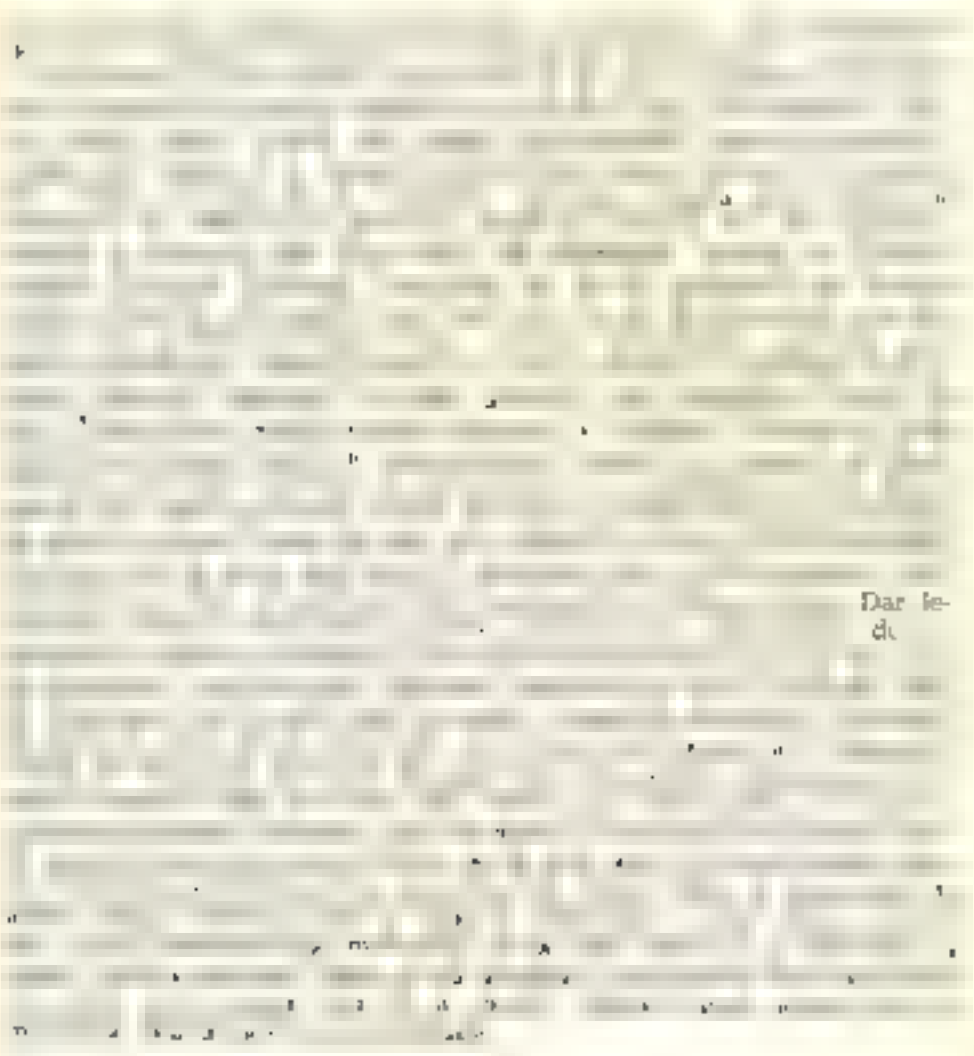

Intensificarea activității informative a organelor de cercetare și informații în anul 1946*)

Mr. Gral. [illegible]
- secretar general -

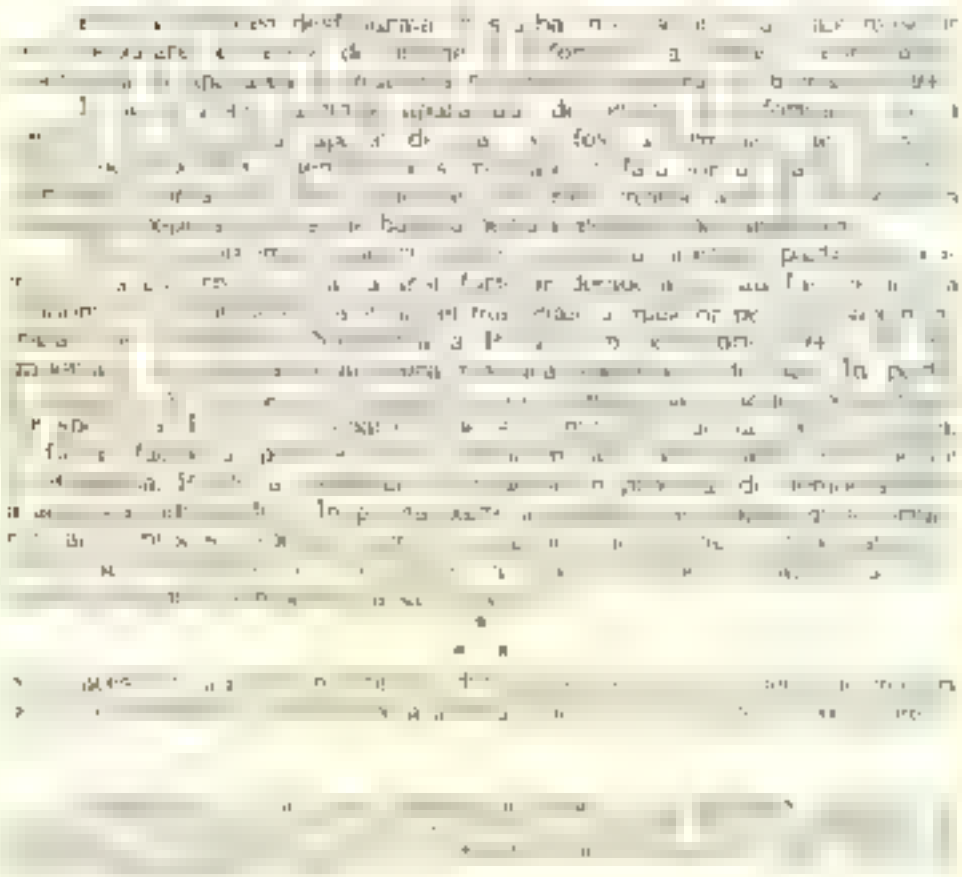

[illegible]

mind. 1946

[illegible]

einer [illegible] der politischen

[1] Archiv CDU [illegible] treaty 78, vol. V, Ff. [illegible]

[2] Ibidem, f. 127

[3] Ibidem, vol. II, f. [illegible]

ție a acestui aparat

gului personal din subordine

zentau diferite conf[illegible]ții și instrucțiuni

rului de

se asigure o strînsă colaborare între cle

august

SPORIREA ACTIVITĂȚII INFORMATIVE ÎN ANUMITE DIRECȚII. NECESITATE OBIECTIVĂ PENTRU ORGANELE DE ORDINE ȘI INFORMAȚII

[illegible] [1])

[illegible]

[illegible] 1948. Etiq istoria contemporană a Românieі" p. 200—207

[illegible]

se vor cunoaște și acele stări de fapt sau acțiuni

[illegible]

[illegible]

[illegible]

...

...

...

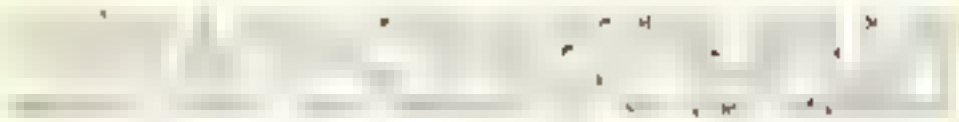

-it şi practic

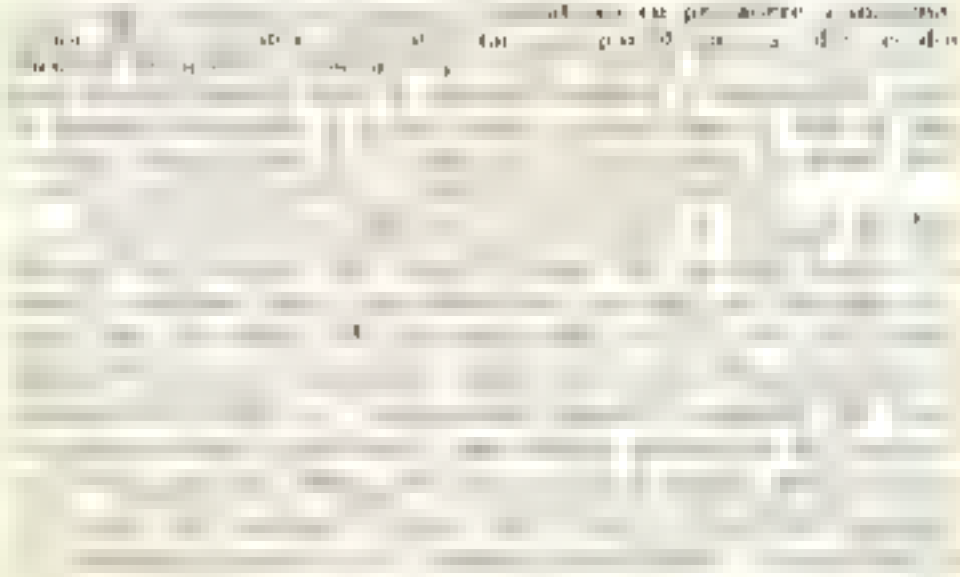

planuri activităţi informative.

noastre

[illegible]

[illegible]

[illegible]

politice

și informați.

dorință în acest partid și a-i stăbi for(ele)

gîndind, rește, că prin înlăturarea camarilei, va cădea și Mardu
el îș, va

[illegible] vale în raport cu P N T [illegible].

[illegible] chestiune de conștiință personală?

[illegible]

*) [illegible] vol. 72 [illegible] Virol. sl vol. 87 [illegible]

[illegible]

[illegible] attualità

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] conduttore alle [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

acestuia"[51])

detalii le ajutau la lămurirea textului.

[50]) I b. idem, vol. 60, f. [illegible]
[51]) I b. idem, vol. 60, fila 307
I b. idem, vol. 12, fila 267

publică și următorul statut:

diferitelor categorii sociale

mite fapte sau stări de fapt

la timp a unor norme sociale" [39].

[39] ...

S.S. F.D., dosar 3, vol. 88, fila ...
vol. 90, fila 250

* * *

Cu cele expuse o numeroasă de fapte noi avem pentru a fi puțin și practice, prin ce căile toate aspectele muncii informative a organelor de ordine și informații în perioada ce urmează. Am încercat să aducem o formă aparte unele aspecte după părerea noastră interesante, mai des întâlnite și de multe ori practicii a rezultate pozitive în munca acestor organe.

Experiența acestora trebuie aprofundată însă în condițiile concrete ale acelor vremuri. Ceea ce s-a dovedit bun atunci, cerut și verificat de contextul vieții sociale s-ar putea în practica de azi să nu-l confirme necesitatea și oportunitatea. Am dori ca cele arătate de noi să fie privite de cititori să le considere ca un prilej de confruntare cu propria lor practică, un schimb de experiență.

ACTIVITATEA DUȘMĂNOASĂ DESFĂȘURATĂ DE MEMBRII SECTEI INTERZISE „ADVENTIȘTII REFORMIȘTI"

Autor: Major ION DAIANU
doctor în filosofie
lt. VITALIAN TOMESCU

Mar[illegible] obținute de oameni pentru a[illegible] [illegible] [illegible] [

care oferă emoții estetice și de altă natură

traglice pentru viața oamenilor și.

„Adventiști reformați" ").

și funcționare.

ar putea dobîndi fericirea.

de 34 ani, a intrat în secta baptistă

„Adventiști de ziua 7-a" sau

va sarcină să reformeze doctrina adventistă

Reformatul"

pentru tinerizarea spirituală a credincioșilor

apoi în alte țări

de sus 7–8 — Mișcarea de reformă,iune*

delegat al I naum

ea președinte pe Neculai Dumitru

4) Arhivele C.S.S., dosar nr. 48 780, filele 6, 7
5) Ibidem, pag. 385

Adventsspiel (** 96)

Caracterul antisocial și imoralitatea principiilor religioase ale sectei adventiste reformiste se manifestă cu deosebire în atitudinea ei față de

în esență, în faptul următor

[illegible] pământ" (subl. ns.).

[illegible] garantate prin Constituția socialistă a României, săvârșesc fărădelegi

Politică, 1968, p. 348.

juridică a proprietății private

deapsa spirituală" [8])

a scrierilor adventist-reformate [9])

viața cultural-artistică

de progres al preparat

co xidari, fotograf, împiegați de

Mod tudeu pe care acela îl asigura [illegible] pram [illegible]

[illegible] fiind de [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

plusprodusul realizat de poporul nostru.

colici din cauză că Nicolici nu a
Lavric și nici Lavric în fața lui

pentru propășirea economică a patriei.

[illegible]

[illegible] antisocialist.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

pentru apărarea ţării. Atitudinea lor de

stea în atenţia organelor de securitate

.Faptul că nu m-am înscris

munistă sînt autentice[36].

[35] Arhiva C.S.S. dosar nr. 46 780, filă 256
[36] Arhiva C.S.S. dosar nr. 34 080, vol. II, filă 23
[37] Arhiva C.N.S. [dosar nr. 908, Istrate] probleme
[38] Arhiva C.N.S. dosar nr. 46 923, filă 9-12

[illegible]

[illegible]

[illegible]

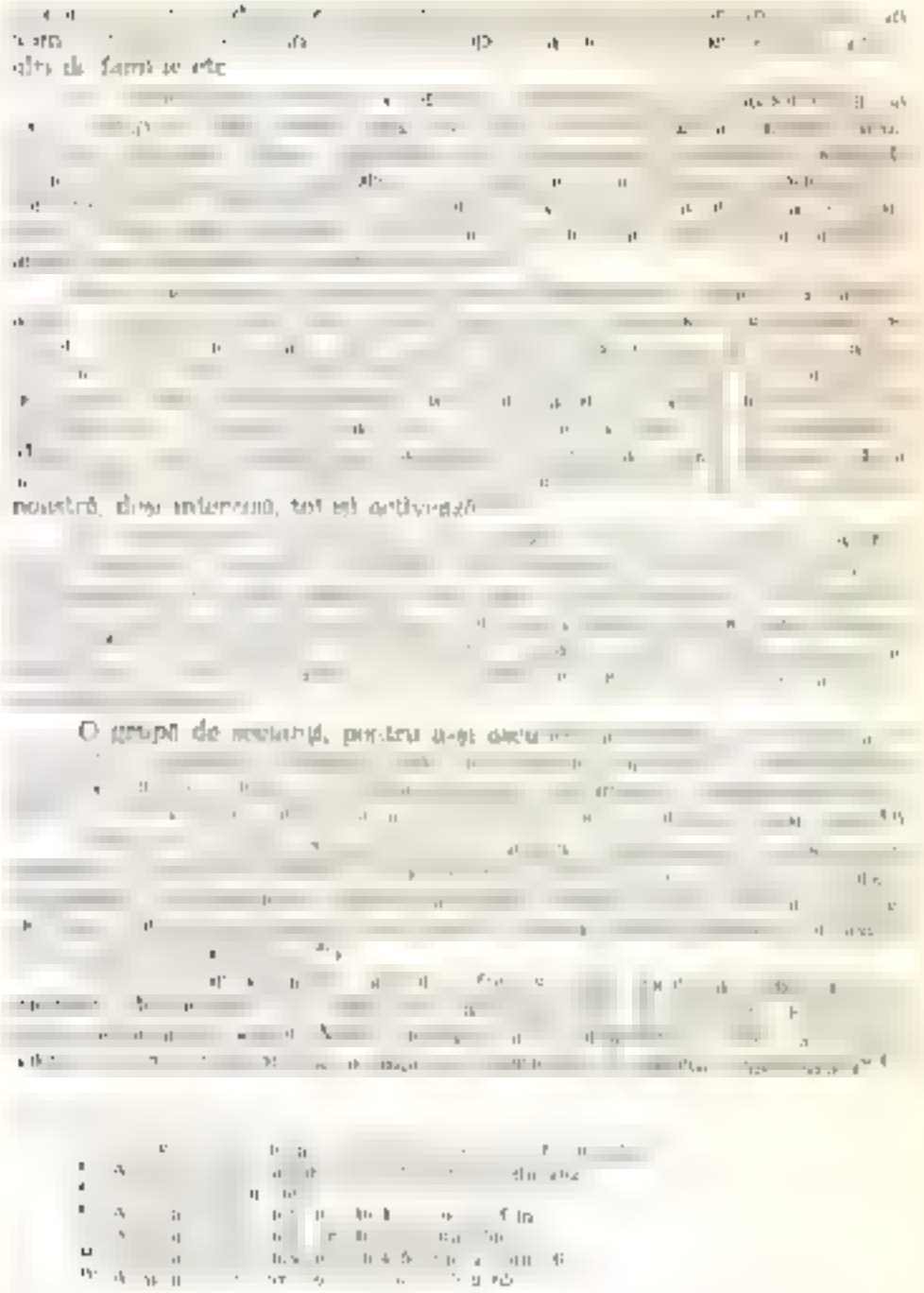

brilor de familie al gazdei.

bril celorlalte grupări

altii mai literi

sat-reformate din exterior

poarte mai departe credința"

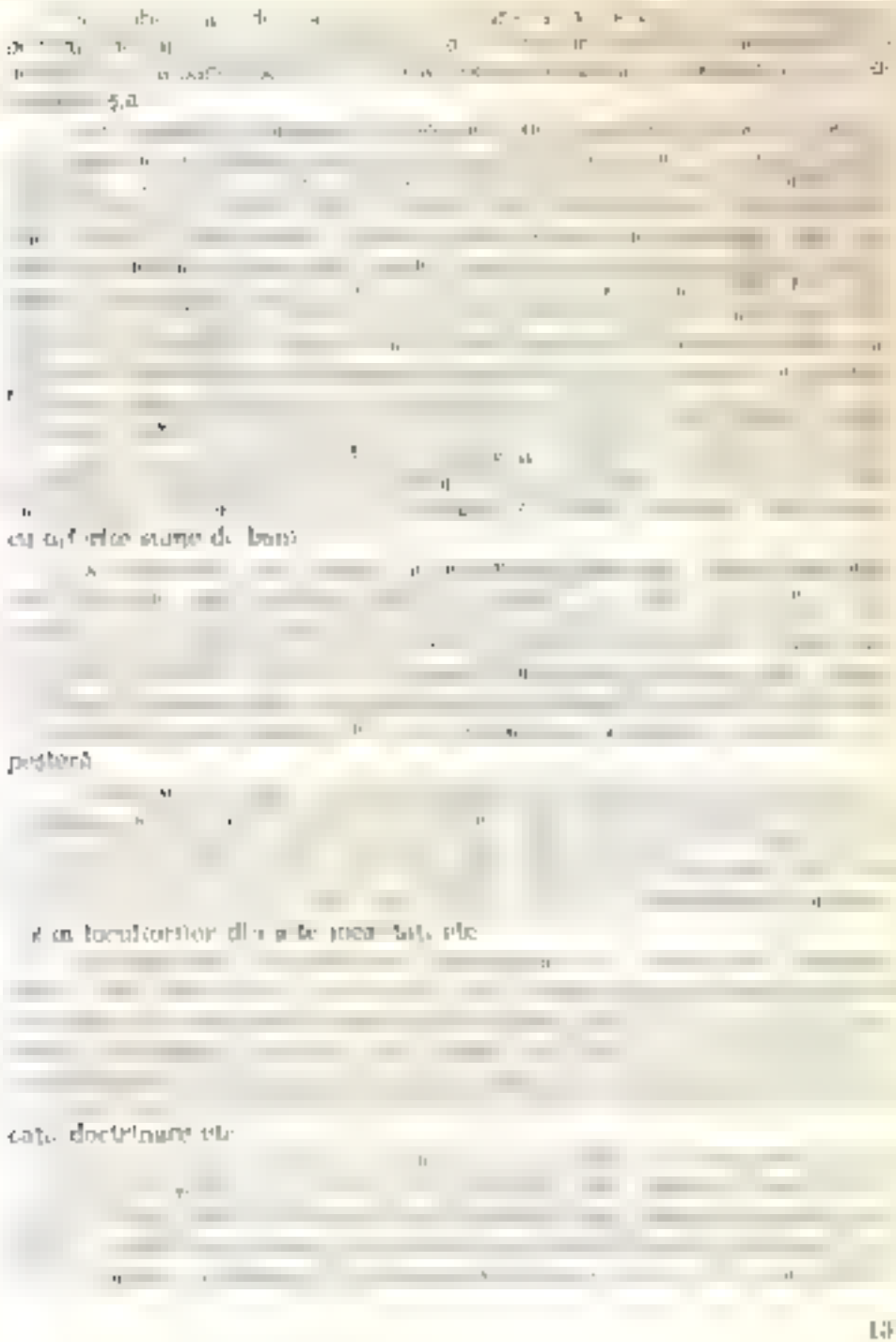

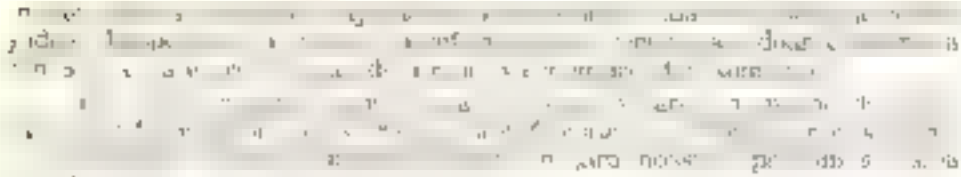

poate

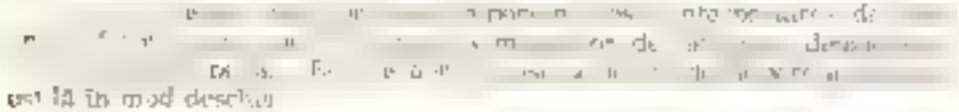

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A POLIȚIEI
DIRECȚIUNEA POLIȚIEI DE SIGURANȚĂ
SERVICIUL DE SIGURANȚĂ

Nr. [illegible] S

10 ianuarie 1944

Către

Inspectoratele Regionale de Poliție din Țară

Vă aducem la cunoștință

pe anul 1944, cu [illegible] respective

Acestea integrează și [illegible]

pe [illegible] întregul țării

și manifestări în orice regiune a țării

particularitățile locale ale problemelor

[illegible]

[illegible]

Director
Colonel, AL. Bălănu

Ordinea generală de informare

[illegible]

mai democratică și informativă

[illegible]

[illegible]

rare ordinei publice și siguranței Statului"

Din cuprinsul acestui text rezultă că

[illegible]

se aduce la cunoștința autorităților superioare

[illegible]

[illegible]

siguranța statului.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ce este acțiunea informativă?

[illegible]

[illegible]

informațiunile

[illegible]

[illegible]

periferie

În acest scop se va preciza

— **cum se desfășoară acțiunea informativă**
— **care sunt lucrările de sistematizare ce**
— **cum se păstrează și unde se face**
— **cum se face transmiterea informațiunilor**

A. Cum se desfășoară acțiunea informativă?

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Desigur-nea se vor raporta și evenimentele care

...ează la concursurile date.

Organele de informare ale...

...ne dublă analiză și sinteză

4 — Care sunt lucrările de sistematizare a acțiunii informative?

...nalivă a tuturor unităților poliției...

...lucrări

[illegible]

[illegible] Secretariat

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] mative care interesează în deosebi regiunea

[illegible] *elemelor informative)*

[illegible] prelucrat conform dispozițiunilor de mai sus

[illegible] cum se păstrează evidența și obiectelor

[illegible] interesează ordinea și siguranța statului.

[illegible] sau din localitatea respectivă.

[illegible]

Istoricul
— Memoriile documentare
- Planul de căutare informațiunilor

I. — **Istoricul** este o lucrare de sinteză, care
în care a luat naștere o problemă precum și
și până la zi

problemei pe anul expirat.

— partea specială, care va înfățișa aspecte

părți speciale

— Schiță de obiectiv
Lucrări în legătură cu evidența suspecților
— Dosare generale

publică și siguranța statului.

stituțiuni, întreprinderi, case, etc.

pate pe unități polițienești (anexa A)

- *Situațiile fișe*
Tabelele nominale
- *Fișele personale*
Dosarele personale

[illegible]

fișele nominale
- înregistrați în registru
- aflați în lucru
- cu dosarele obligatorii
- trimiși în judecată

[illegible]

generală, care interesează problema respectivă

[illegible]

cule, cu

[illegible]

blemei respective (Anexa B)

Notă specială

[illegible]

un grafic, potrivit modelului dela anexa C

[illegible]

probleme

D. — Transmiterea informațiunilor

Informațiunile se transmit

[illegible]

următor

a) **Ordinea** [illegible]

de [illegible] eșaloanelor [illegible]

[illegible] identității statului.

[illegible] Notă informativă se prezintă sub două aspecte

[illegible] formă

[illegible]

[illegible]

Model – Anexa D. și E

[illegible] mite cont. [illegible] de fond și de formă

[illegible] în întocmirea acestei

[illegible] verificare

[illegible] sugerăm

[illegible] persoană (se va face mențione dacă [illegible] nu [illegible] bun mutual de veri [illegible] ficare)

[illegible] a fost cuiasa.

d) Alte precizări în legătură cu

[illegible] o [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] pentru [illegible] tehnic semnele oficiului.

În orice notă se [illegible] expuse pe[illegible]roblemele, rezumîndu-se ordinea în [illegible] și se [illegible] amănunțat [illegible]

Regionale de Poștă [illegible]

[illegible]

[illegible]

despre care [illegible] a ordinu[illegible]

[illegible] Poștei de S[illegible]gurață.

[illegible]

raportul [illegible] Direcțiunile.

[illegible]

[illegible] mediul superior [illegible]

Concluzii

art. 184—462 d n Codul Penal.

r

rnaspicaţie

zona respectivă de activitate

ordin oficial v

Documentul nr 2

Comisariatul de Poliție Giurgiu Post

Copie

PLANUL DE CĂLTAREA INFORMAȚIILOR
Pe anul 1942

I. [illegible]

[illegible]

II. Problema de semnătă.

[illegible]

III. Idem de [illegible]

[illegible]

IV. Zonele de acțiune.

[illegible]

Pentru mai multă uşurinţă în urmărirea problematicii, am împărţit portul în trei zone de acţiune şi anume: zona vechiului petrolifer în partea de apus, zona de mijloc în care intră instalaţia de pârcuit, magazia de sare, bazinul de lemne, ferry-boatul, gara fluvială, serviciul hidraulic, Şantierul Naval Vaslui şi Canalul Sf. Gheorghe şi zona petrolieră Ciorăi, unde sînt conductele petrolifere, rezervoare de petrol, instalaţiuni speciale de pompare şi unde se fac încărcări de produse în lanseuri.

În acţiunea noastră de urmărire şi supraveghere colaborăm cu Căpităniile cărăuşerii şi Vamă.

V. **Grupajul mijloacelor**.

Repartizarea mijloacelor informative pe problemele s-a făcut după cum se vede în planurile de lucru anexate la fiecare problemă în parte.

VI. **Legături şi transmisiuni**.

Legătura între informatori şi subsemnatul se face fie direct prin arătarea de întîlniri, fie prin intermediul agenţilor repartizaţi în zonele respective.

Informaţiunile obţinute se raportează Poliţiei de Reşedinţă, iar cele care comportă urgenţă Direcţiunii Generale a Poliţiei prin curier sau telefonic, după cum cazul să se ia măsuri imediate.

VII. **Lucrări de executare**.

Pentru urmărirea problemelor, am întocmit următoarele lucrări:

a) Plan de lucru pentru fiecare din probleme, unde se poate vedea acţiunile ce se urmăresc, obiectivele asupra cărora se poate acţiona şi care pot fi acestea, mijloacele cu care se poate acţiona şi mijloacele noastre de împiedecare şi urmărire. Aceste planuri le întocmim la fiecare trei luni, sau atunci cînd intervin schimbări, fie în ceea ce priveşte obiectivele sau acţiunile, fie în mijloacele noastre de împiedecare şi urmărire.

b) O hartă a portului pe care sînt indicate obiectivele-întreprinderi şi depozite, asupra cărora elementele urmărite pot acţiona.

c) Registru în care sînt trecuţi nominal muncitorii şi legionarii.

2. Pentru orientarea autorităţilor superioare:

a) Dări de seamă lunare asupra stării de spirit a muncitorilor, legionarilor şi funcţionarilor de stat şi particulari.

b) Rapoarte asupra evenimentelor ce se petrec pe raza portului, în legătură cu diferitele probleme şi care trebuiesc cunoscute de organele superioare.

PROBLEMA MUNCITOREASCĂ

1. **Organizare**. În prezent muncitorii de port sînt organizaţi pe specialităţi, fiecare specialitate fiind reprezentată în toate ocaziile, conform legii de organizare a muncii în porturi, publicată în M.O. nr. 160 din 31 iulie 1924.

Munca se face pe baza principiului de rulaţie, atunci cînd nu se găseşte de lucru pentru toţi; iar muncitorii sînt angajaţi prin comisiunea muncii, instituţie înfiinţată prin legea menţionată mai sus.

Căpităniа portului care ţine evidenţa lor, le eliberează carnete de muncitori de port, pe baza cărora pot intra în incinta portului.

În centralele Căpităniei de port funcţionează în prezent 700 muncitori, din partea din ei, cei mai tineri sînt mobilizaţi. În caz de nevoie de braţe de muncă mai multe, se angajează muncitori necalificaţi în mod provizoriu.

Mai avem muncitori cu repartizare permanentă în zona Ciorăi, la lucrările de drăgi care se fac la staţia de frontieră şi la macazurile ce se construesc în zona vechi, muncitori recrutaţi din toată ţara, care în urma cererilor întreprinderilor respective au obţinut permisiunea Căpităniei de a lucra în port. Numărul lor variază după necesităţi între 30—100 de muncitori.

3. **Activitate subversivă.** Elemente de destrămare n-au reușit să pătrundă în rîndurile lor, sau dacă s-au strecurat n-au putut să influențeze cu nimic asupra muncitorilor, care dețin destul de bine ca să nu se arate nemulțumiți. Pentru orice nemulțumiri ce ar avea din partea patronilor, au la îndemînă mijloace legale de soluționare.

Nu este însă exclus ca între timp să se ivească nemulțumiri sau să și facă loc printre ei agenți instigatori, care să-i îndemne la grave acte de sabotaj.

Iată în rezumat ce urmărim la mișcarea muncitorească:

— organizațiile muncitorești;

— relațiunile între patroni și muncitori, condițiile de muncă;

— organizațiile profesionale, atitudinea muncitorilor față de comuniști și legionari;

— traiul muncitorilor și al familiilor lor;

— activitatea asociațiunilor muncitorești.

Pentru a urmări în deaproape manifestările muncitorilor sub orice formă și a fi în tot momentul în situația să cunoaștem tot ce se pune la cale în rîndurile lor, privind siguranța portului și buna desfășurare a vieții economice, în fiecare din întreprinderile din raza portului și printre muncitorii calificați de port, avem recrutați informatori de bună credință și în fiecare zonă un agent, plus 2 ofițeri de poliție care îi conduc și care la rîndul lor se interesează de starea de spirit a muncitorilor.

Pentru problema muncitorească întocmim de asemenea un plan de lucru pe cele trei luni, în care pot interveni schimbări între timp, plan în care se vor obiectivele, acțiunile de urmărit, mijloacele cu care ar putea să acționeze muncitorii asupra acestor obiective și mijloace de care dispunem, pentru urmărirea și împiedicarea eventualelor acțiuni pentru periclitarea siguranței portului.

Aproape la timpul agenții și ofițerii de poliție stau printre muncitori, aceasta ca o măsură preventivă.

CONCLUZIUNI PE ANUL 1942

În tot cursul anului 1942 muncitorii din port și cei din întreprinderi n-au recurs la acțiuni violente, pentru că n-au avut ocazia să se manifeste în acest fel.

Aceasta din cauză că muncitorii de port au cîștigat destul de bine, în afară de faptul că mai au și pămînt arabil și casă de locuit proprii.

Muncitorii din diferitele întreprinderi, chiar dacă au fost plătiți mai puțin, totuși au fost relativ mulțumiți, pentru că au avut alt avantaj și anume, scutirea de mobilizare.

Muncitorii — hamalii de port — în primăvara anului 1942 au încheiat contracte colective de muncă cu patronii prin bună învoială, fără a mai fi nevoiți să meargă la comisiile de arbitraj, ceea ce înseamnă că prețurile stabilite le au convenit. La muncitorii, specialitatea manufactură a cîștigat în timpul sezonului de lucru al anului 1943 circa 200.000 lei.

Ceea ce-i nemulțumește pe muncitori este partea materială, ei aveau a fost satisfăcută pe deplin în cursul anului 1942.

N-au fost identificate elemente de agitație în rîndurile lor și starea lor de spirit a fost bună. Nici un fel de manifestări care să dea loc la îngrijorări, sau să întrevadă luarea de măsuri mai întîrziate.

Concediați de muncitori s-au întors la lucrările din satul Cioroiu și la mănăstirea fiilor foarte la care frecvență odată cu venirea iernii, cînd nu s-a mai putut munci afară. Muncitorii concediați au plecat la casele lor, cei mai mulți fiind din comunele învecinate, unde își au rude și gospodării, fiind agricultori.

DIRECTIVELE PE ANUL 1943

Cu rejlexele de informare de care dispunem, vom căuta a urmări:

1. Starea de spirit a muncitorilor în legătură cu salarizarea, alimentarea, asistența medicală etc.

2. Identificarea elementelor de agitație care vor voi să se strecoare în sindicele muncitorești, speculînd actuala stare economică și financiară, datorită stării de război.

3. Identificarea celor recrutați pentru serviciul de arme de asalt, distrugători, bombardieri etc.

4. Denunțări de contracte colective de muncă de către muncitori sau patroni, cauza și efectele denunțării.

5. Angajări sau concedieri de muncitori.

6. Accidente de muncă.